

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: BENEDEK JÁNOS. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: SZEKELY IMRE.</p> <p>POLITIKAI ROVATVEZETŐ: Dr. BOROSS LAJOS.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota, első emelet, az udvarban.</p>
--	---	---

Keletázsia — Keleteurópa.

— február 17.

A messze Keleten már százával pusztul az emberélet. Hatalmasan borzalmas arányokban folyik ott már egy készülő világháboru előjátéka. Mert bárhogyan fázzunk még csak a gondolatától is annak, hogy a tőlünk ezernyi mértföldekre dúló háboru minket is magávalragadhat: ma már nem menekedhetünk a föltevés, sőt készülődés kényszere elől s hogy ha kivenni leszünk kénytelenek részünket a fegyveres beavatkozásból — ne valljunk azzal szégyent. A keletázsiai nagy háboru hullámai — Isten csodája lesz, — ha rövidesen nem fognak átsapni Keleteurópára, a Balkánra. Már pedig akkor mi leszünk azok, a kik első sorban érdekeltek leszünk.

Az a páratlan és váratlan szerencse ugyanis, a melylyel Japán a port-arthuri orosz flottát megbénította, elutasíthatatlan csábítással kényszeríti a nagy északi hatalom minden ellenségét és versenytársát, hogy ezt az alkalmat el ne szalaszssa s rámérje e rettenetes hatalomra a halálos csapást, mely nélkül az viszont, ledobhatatlan teherül nehezednék rájuk vagy el-

tolthatatlan akadályul meredne eléjük. Magának Oroszországnak is, politikai fekvésénél fogva, mely ez óriás birodalmat ma kétfelől is, Dánia és Konstantinápoly felől, elzárja a tengertől, csak az a választása lehet, hogy vagy a világ ura legyen, vagy meghaljon. S a kik nem kívánják uralmát, halálára kell törniök.

Föltétlenül megbízható értesülések állítják, hogy Anglia, mely már Japánnak is mögötte állott, mikor az Oroszországgal kikötött, nem fogja megengedni, hogy az egész orosz tengeri erő — mint a hogy Pétervárot tervezik s ezzel a birodalom egész erejét a japán kártyára teszik — a Sárgatengeren egyesülhessen egy rettenetes egészszé. Mihelyt — így szólnak az értesülések — akár a keleti-tengeri, akár a földközi tengeri orosz flotta, melynek elseje ma Kiel körül vesztel, második Aden körül, beavatkozik a háboruba: menten beavatkozik Nagy-Britannia is. Hogy e pillanatban Franciaország számára előáll az a szerződéses köteletség, hogy az oroszoknak segítségére siessen; hogy ezek után Kína, Amerika, talán a német birodalom sem maradna tétlen, az a mi monarkiókat nem érdekli oly közel-

ről, mint az a másik valóság, hogy Angliama kettőzött erővel folytatja, a mit már mult tavasszal is megtett, s izgat Macedoniában s Albániában sőt Szerbiában és Bulgáriában is, hogy az orosz a Balkánon is nyugtalanítsa. Már pedig nekünk — bár a nyilvánosság előtt nem teljesen ismert, olyan meg egyezésünk van Oroszországgal, hogy a mely perczben a Balkán lázog s Oroszország le van kötve: magunk megünk le oda rendet szerezni. Mihelyt pedig mi lemegyünk s Macedoniába meennék, lehetetlen, hogy versenyt sietve le ne menjen Albániába Olaszország, melynek tudvalevő, ugyancsak háta mögött áll Anglia s melylyel odalenn szembe kellene kerülnök. Ilyenformán igen közeli eshetőség a világháboru s hogy mi kerülnök annak legközepebe.

A mit itt közel lehetőségül változtunk, higgadt és körültekintő következtetés. Mihelyt az orosz-japán háboru megszűnik e két hatalom párbaja lenni — pedig szinte lehetetlen, hogy az maradjon, — a mi mo archiánk elkerülhetlenül balkáni háboru előtt áll s csak az a választása van, hogy Olaszországgal s Angliával egyetértve dolgozzék-e odalenn vagy

Tisztázott helyzet.

Írta: **Vörös Tibor.**

— És most, hogy érzed magad körünkben? — fordult a háziasszony vendégéhez, miközben szeméi fürkészőleg piheotek meg a fiatal özvegy gyönyörű, de kissé sápadt arcán.

— Oh, köszönöm, nagyon jól, felelt az tettetett élénkséggel s kissé zavarodottan igyekezett mosolyt erőltetni fáradt vonásaira.

— Te most nem mondtál igazat, — Jolán! csóválta lassan fejét a háziasszony — arcod meghazudtolja szavaidat. Neked vagy kellemetlen a társaság, vagy pedig — nos, végre is elég jó barátod vagyok ahhoz, hogy megkérdezhessenem: csakugyan annyira bankódol férjed után.

Horváthné komolyan, őszintén nézett barátójá szeméi közé:

— Nem! kezdte aztán lassan nyugodt hangon — egyik sem. Hidd el, nagyon kellemes nekem itt lenni. A mi pedig a másik dolgot illeti — vonta fel könnyedén vállait — hiszen tudod, hogy Horváthot soha sem szerettem.

— Akkor hát valami más oka lehet a te csodálatos szomorúságodnak?

— Igen, egészen más! sóhajtott az özvegy.

Kátayné lassan csóválgatta a fejét:

— Furcsa, igazán nagyon furcsa emberek vannak a világon. Fiatal, szép és

özvegy vagy, férjed nem szeretted, megszábadultál tőle, vagyondó, ha nem is óriási, elég szépen megélhetsz belőle s ha — a mit egyébként igen okosan tennél — férjhez akarsz menni, módod van rá több, mint elég. Te azonban a helyett, hogy örülnél mindennek, inkább busulsz és hervadsz. Hát mondd csak, okos dolog ez?

— Nem! — rázogatta szép fejét Horváthné — nem okos, de ha nem lehet másképp. Mindenkinek van az életben egy pont, a melyben sorsa döntő fordulatot vesz. Némelyik szerencsésen esik keresztül rajta, olyik észrevétlenül halad el felette, mások pedig elhibázzák az irányt és nos, akkor minden veszve van. Az én életemben is volt ilyen pont és én elhibáztam. És ez a hiba sohasem tehető jóvá többé.

— Micsoda okoskodás! Akárcsak Maróthyt hallanám.

— Kit?! — kérdé megdöbbenve a fiatal nő.

— Maróthy! Ismered talán?

— Igen, azaz, hogy ismerem egy Maróthyt — javította ki önmagát gyorsan Horváthné, — kicsoda az a Maróthy?

— Hum. Azt igazán bajos lenne megmondani. Annyi bizonyos, hogy kifogástalan ember. Kevés olyan tökéletes férfit láttam életemben. Roppant zárkózott, de ha fölmelegszik, igen kedves és — melleleg legyen mondva — rettentően gazdag. Szóval nagyon érdekes férfi, de minek is beszéljek, éppen ott jön ő maga, itélj felőle te.

Horváthné odanézett, aztán elhalványult és lehajtottá fejét.

Az a Maróthy volt.

Még a ki nem volt nagy emberismerő, az is kitalálhatta, hogy ezek nem ma látják először egymást. Kátayné is rögtön kitalálta, de egyben meg is döbönt a szokatlan hatástól.

Horváthné halványan, a férfi meg éppen falféheren álltak egymással szemben perczekig, a nélkül, hogy szólni bírtak volna.

A háziasszony szörnyű zavarban volt; látta, hogy komoly a dolog, a mit hamarosan nem lehet elűzni, azért hát némi töprengés után legokosabbnak vélte magukra hagyni őket.

— Bocssásanak meg, — hebegte zavarában — a vendégek... az uzsonna... nekem el kell mennem, addig majd beszél-gessék ki magukat.

Maróthy gépiesen nézett a távozó után, aztán rekedten kacagott fel:

— No hát akkor beszél-gessük ki magunkat, jöjjön Jolán.

Egy darabig szótlanul haladtak egymás mellett a kert utain, végre is a férfi törte meg a csendet:

— Igaz, a véletlen akarta, hogy találkozzunk. Legokosabb tehát, ha most tisztázzuk a helyzetet.

Az asszony csaknem rosszul lett már az izgatottságtól s szinte könyörögve tekintett rá:

— Elek!

ezeket a hatalmakat magára zudítva, annak az országnak javára szálljon sikra, a kivel való elszámolásunkon és leszámolni valókon ez nem változtatna s a kivel egyszer a Balkánon ugyanis szembe kell kerülnünk, ha csak hűbéresi nem akarunk lenni.

A helyzet tudniillik az, hogy mihelyt a Balkánon megbillen a status quo, — pedig rövidesen megbillen — nekünk be kell vonulnunk Macedóniába, mert Olaszországgal való megegyezésünk így kívánja — de le kéne vonulnunk s ekkor még sokkal inkább, ha Oroszországgal nem volna konvenczió, sőt ha ez Oroszországnak fájna is. Le kell vonulnunk ugyanazon okon, a melyen Oroszországnak nem lehet lemondania Konstantinápolyról. Nekünk meg kell kapnunk Szalonikit, ha nem akarunk a szárazon megfuladni; le kell vonulnunk, nehogy megint a török hatalmaskodják el ott vagy más hatalom kaparítsa el Szalonikit előlünk. Ezt osztrák-magyar diplomatának hivatalosan kimondania talán nem lehet, de a publicisztikának kötelessége kimondania. Olaszországnak az a törekvése, hogy Albánia révén, az Adria keleti partján is megvesse a lábát, nem olyan életszükségből fakad, mint a mi Szaloniki felé való törekvésünk. De meg van, csakugy, mint a hogy meg van a bolgároknak, a görögnek, a szerbeknek s a muzulmánoknak Macedóniára való igénye. Egyfelől az a kérdés, mennyi az, a mit bármily véres háboruk és kockázatok árán is, ez igények középeft a Balkánon meg tudnánk szerezni, a hol, ne feledjük, az olaszok s talán a többiek mögött Angliái is magunkkal szembe találóok.

Maróthy gyöngéden megfogta a karját és szelid erőszakkal kényszerítette egy közeli padra, aztán szomorúan mormolta:

— Oh! Hogy így kell egymást viszontlátunk!

Jolán nem felelt, csak kezeibe temette arcát és csendesen zokogott.

— Miért, miért is hagytál el engem Jolán? Látod, most megvan már minden, a mit csak elérni akartam és miért, minek van, mit csináljak vele?

— Én nem hagytalak el, — rászta fejét csendesen az asszony — mindig szerettelek. De gyermek voltam akkor, azt tettem, a mit szüleim parancsoltak.

Maróthy keserű nevetésben tört ki.

— Ne neved Elek, nem érdemlem meg. — folytatta az asszony, könyvtől ázott arcát a férfira emelte, ha már idejutottunk, csakugyan tisztazzuk hát a helyzetet, de ne neved ki és ne gunyolódj, mert az nagyon faj nekem. Aztán különben sincs okod, hogy kételkedj szavaimban, hiszen a mi elmúlt, vissza ugy sem jön többé, így hát mi okom lenne arra, hogy hazudjak?

Igen, Elek, megint csak azt mondom, hogy mindig szerettelek és — és nem pirulok érte — szeretlek még most is. De akkor még gyermek voltam, akaratom nem volt, csak az engedelmességet ismertem. Megfizettem érte: az életem boldogságával. Bűnös nem voltam, csak gyenge. Örülök, hogy ezt mind megmondhattam neked,

Annál is inkább fenyegető ez a veszedelem, mert a német császár éppenséggel nem csinál titkot abból — mint egy mai, a port-arthuri események fölött való megbotránkozását kifejező távirata is hangoztatja, — hogy Oroszországgal rokonszenvez. Egyik szövetségünk tehát az olasz: nyílt ellenfelelünké válnék, a másiknak pedig nagyobb gondja volna az orosz istápolása Angliával szemben Keletázsában, mint a mi segítségünk Keleteurópában.

Ha tehát még olyan szerencsétlenségnek tartjuk is az esetleg bekövetkező balkáni háborút, még is készülnünk kell arra, nehogy valami váratlan kudarcz érjen bennünket azzal, hogy magunkra maradtunk a balkáni rendőri szolgáltatásban, a melyet Európa bizott reánk.

Szociálista mozgalmak.

Öt népgyűlés betiltása.

február 17.

Hatalmas, mondhatni mértföldes lépésekkel haladt előre a szociálisták a szomszédos Biharvármegyében. Míg a többi pártok aluszak és csak választások előtt adnak magukról életjelt, addig a szociálista épp úgy, mint a hegyek közt, terjed a szociálista apostolok igéje s a vörös lobogó alá gyűlekezettek száma egyre nő. Erős agitáció szervezi járásonként a szociálista egyesületeket, — s titokban, nyíltan — de mindig hevesen és szenvedelmesen folyik az agitáció. Hiába villog a csendőrszurony, hiába működik a közigazgatás apparátusa, a proletár légión nő, egyre nő és egy esetleges új képviselőválasztáson nem egy helyen mint döntő faktor fogja megmutatni féltelmetesen megnőtt erejét és hatalmát. Az agitáció kétféle módon folyik. Nyíltan

népgyűlések útján és titokban, részben vándor agitátorok, részben pedig suttyonban terjesztett röpiratokkal.

Mióta Tisza István gróf ismeretes rendeletét — a gyűlekezési jog szigorubb ellenőrzését elrendelő rendeletét — az aradmegyei és vidéki szociálista lázongások folytán kiadta, a szociálisták még nagyobb mértékben agitálnak. Vasárnapra hat gyűlés volt összehívva Biharvármegyében.

Biharvármegyében hat helyen és pedig Berettyóújfaluban, Élesden, Réven, Bakony-szegen, Mezőtelegden, Örvénden, Nagyrábén akartak gyűlést tartani a szociálisták. De csak egy helyen, Mezőtelegden sikerült. Itt Sonnenwirth Lajos és Pasuk Károly beszélték a néphez a gyűlekezési jogról s határozati javaslatot fogadtattak el. A gyűlés egyébként rendben folyt le, hatósági beavatkozásra nem volt szükség.

A berettyóújfalui, élesdi, révi, bakony-szegi, örvendi és nagyrábéi népgyűléseket az illető járási főszolgabírái azzal az indoklással, hogy az amugy is izgatott hangulatban élő köznép szenvedélyességét csak felzaklatná az ilyen szociálista népgyűlés, a bejelentést nem vették tudomásul és a gyűlést betiltották. Sőt egyik-másik főszolgabíró kijelentette, hogy szociálista népgyűlések tartását többé nem engedélyezi. A vasárnapi betiltást minden községben nyugodtan fogadta a nép. Telefon tudakozásunkra minden községből azt az értesítést kaptuk, hogy vasárnap csend és nyugalom honolt Biharvármegye minden községében. A parázs tehát szunyadozik a hamu alatt.

Budapesten a Tatterszáiban negyven-ezer szociálista gyűlt össze vasárnap, hogy tiltakozó szavát elharsogja Tisza rendelete ellen. Gyári munkások, földmivesek, jogászok, orvosnövendékek állották körül az elnöki emelvényt, a melyen egy egész sereg okos, temperamentumos szociálista, köztük Goldner dr., Csizmadia Sándor, Weltner Jakab ült. És a szónokok beszéde után kigyultak az arcok, ököbe szorultak a kezek s a reprodukálhatlan kifejezések egész légión

megtek a felindulástól, mikor megtörtén szólni kezdett:

— Keserű vagy Elek és kegyetlen. Gazdaggá akarsz tenni, mert gavallér vagy, azt is te rovod le, a mivel én tartozom. Még a gondolatát is kizárod annak, hogy én ellentéteket adhassak: te azért nem leszel boldog, csak talán elégedett. Jól van, elfogadom. Másképp nem tehetem jóvá hibámat, megpróbálom hát így. Legyen meg legalább az az elégtétele, hogy megaláztál engem.

Szép fehér kezét odanyújtá Maróthynek, aztán félrefordulva, csendesen sirni kezdett.

A férfi melle zihált, sápadt arcából mint a karbunkulus, ragyogtak szemei s lassan, de ellenállhatatlanul vont a kézelebb magához a szép asszonyt.

— És suttyogta — rekedten — és ha azt mondanám, hogy még nincsen késő? . . . Jöjj, hívjuk vissza a multat, feledjük, hogy eddig éltünk, mert nem halt ki bennem a szív, hanem ég, lobog, mindent emésztő szerelemmel, értetted; ha mondanám, hogy jöjj, csókolj meg, mert szeretlek, imádlak, jobban, mint valaha?!

Arca már egészen ott volt az asszonyé mellett, forró lehellete tüzrózsákat perzselte a szép halovány arcra s mikor az ráemelte nagy sötét szeméit, nem is kellett neki válassz többé, csak szép lassan rátapasztotta ajkait a remegő kis szájra.

Ilyenformán csakugyan sikerült nekik a helyzetet végképpen tisztázni.

mert most már meg lesz talán a nyugalom. Még csak azt akarom tőled kérni, hogy mondd, hogy hiszel nekem. Az a tudat, hogy nem gyűlölsz, nem vádolsz többé, meg fogja nekem hozni azt a kevés derűt, a mit eddigi szenvedéseimmel már bizonyára kiérdemeltam.

Horváthné nyugodtan, csendesen beszélt, a férfi pedig szótlanul hallgatta. Majd hirtelen felemelte a fejét:

— Hiszek neked, Jolán. Hiszek, mert szeretlek. Az én szerelmem nem szalma-láng, csak az életemmel együtt fog kialudni. Ez nem lephet meg téged, érezned kell, hogy így van. Igaz, hogy a mi elmúlt, vissza nem jő, de azt meg lehet kísérelni, hogy a megtörtént hibát, a mennyire lehet, jóvá tegyük. Te most szabad vagy, én is. Légy a feleségem. Nem a rajongó szerelem téteti velem most ezt az ajánlatot, hanem az ész. És talán az önzés. Hiszen azóta még nem örültem. Így talán, ha magam mellett látlak és tudom, hogy te is élvezed azt, a mit ugyis csak neked szerettem, tán nekem is örömmöm fog telni küzködéseim gyümölcsében. És ha azt, a mit egykor álmondtunk, elérni nem is fogjuk már, a boldogságból talán megmarad részünkre a megelégedés, a mi napjainkat megédesíti. Fogadd el, Jolán, — minek bántódnánk külön-külön, minek szenvednénk még tovább, ha egyszer az nem szükséges?

Jolán sápadt volt s vértelen ajkai re-

repült Tisza István felé. És nem volt erő és hatalom, a mely ezt a tömeget visszatartsa. A rendőri hatalom örült, hogy az utcza nem uszott a vérmek tengerébe s lovasrendőrök kardjainak nem kellett polgári koponyákat hasítani.

A szociálisták központja Budapest, tehát még erősebb harcot hirdet, mint a vidék. Ott már nem hamu alatt pislog a parázs. Ott a szenvedelmek lángja lobog. És ez a láng pusztít, — a mint azt nagyon sok komoly példa — megdöbbentő példa mutatja.

Gyilkosságok Ó-Kanizsán.

Az ó-kanizsai emberirtók rémtettei
febr. 17.

Ó-Kanizsa lakosságát, mely most is az ottani csárdában elkövetett kétszeres rablógyilkosság izgalma alatt áll, most újabb bűntények híre zavarta meg. Minden jel arra vall, hogy ezeket a bűntényeket is ugyanazon tettesek követték el, a kik pár nap előtt Pilisi Viktort és Barsai Andrást meggyilkolták és kirabolták.

Péntek délután értesült az ó-kanizsai előjáróság, hogy a Zentára vezető szállási országúton egy holttest fekszik. A csendőrség és a rendőrség kocsikon három különböző irányban kereste a holttestet, melyre az esti szürkületben Bakota rendőrvezető talált rá Fehér Lajos tanyájától puskalövés távolságban és szalmából rakott tüzzel hívta föl a távolabb czirkáló csendőrség figyelmét.

Éjfél tájban gyülekeztek össze, amikor is az odaérkező Márcsi zentai járásbíró jelenlétében megállapították, hogy az Sarnyai András Lukács harminczéves gazda holtteste. Sarnyai Martonos felől igyekezett a tanyája felé két lóval, kocsival. A gyilkosok valóságos mészáros munkát végeztek. A kocsi bakjáról baltával verték le Sarnyait, a kit még holtan is bántalmazhattak, erre vall az a körülmény, hogy a feje teljesen szét van hasítva, a füle pedig lefityeg. A gyilkosság után a tettesek kirabolták a kocsit és a meggyilkolt zsebeit is kiürítették. A holttestet kocsin hétfőn délután szállították Ó-Kanizsára.

A másik eset áldozata Simonov Zsiga szerb gazda, a ki az ókanizsai külsőségen, az ugynevezett Oromhegyesen lakik. Simonov az esti órákban Ó-Kanizsára akart menni, hogy ott egyet-mást vásároljon. Gyalogosan indult el, a mikor a sötétségben megrohanták és agyba-fejbe verték, Simonov térdre hullt és sirva könyörgött, hogy ne ölják meg. Azonnal át is adta százhetven korona készpénzét, de a gyilkosok nem könyörültek rajta és tovább szurkálták. — Simonovot egész éjjel kereste a családja. Csak hajnalban találták meg eszméletlen állapotban.

Mikor délfelé néhány perczre felocsudott aléltságból, elmondta, hogy mikor átadta a pénzét, addig verték, míg a földre zuhant. Ekkor az egyik tettes ráült a fejére, a másik pedig a zsebkésével szurkálgatta; arra is emlékszik, hogy a kést megfordította benne. Simonovot Ó-Kanizsán ápolják. Életben maradásához nincs remény. Az orvosok csodálják, hogy a szörnyen összeszurkált emberben még van valami élet.

A csendőrség és a rendőrség éjjelnappal nyomozza a gyilkos haramiákat. Eddig tiz gyanus egyént tartóztatlak le.

NAPI HIREK.

Biró Lajos felolvasása.

— február 17.

E hó 21-én nagyjelentőségű felolvasás lesz Debreczenben. Biró Lajos, a kinek a magyar tudományos világ olyan sokat köszönhet, a ki a tudományok érdekében Ausztráliában tartott körutazásai után visszatért Magyarországra, hogy tapasztalatait a magyar tudományos élet hasznára értékesítse, Debreczenbe jön s a Bika-szálloda dísztermében természeti mutatóványokkal egybekötött szabad előadást tart.

Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy a debreczeni felolvasó előadások történetében milyen nagyfontosságú lesz ez az előadás.

Az előadás, melyet a „Csokonai-kör“ égisze alatt rendeznek a debreczeni egyetem nagybizottságainak tagjai, élükön Komlóssy Arthurral, olyan jelentőségű, a melyről senki el nem maradhat, a ki csak a magyar kultúra iránt valamelyes érdeklődéssel viseltetik.

Az előadás műsorát már összeállította a rendező bizottság s az a következő lesz:

1. Hymnusz. Mácsay Sándor karnagy vezetése mellett előadja: a főiskolai énekkar.
2. Elnöki megnyitó: Komlóssy Arthur rendező bizottsági elnöktől.

3. Szabad előadás, természetrajzi mutatóványokkal, — ausztráliai utazása és tudományos tapasztalatairól Biró Lajos tudós hazánkfiától.

4. Záróbeszéd: Ferenczy Gyula dr., a rendező-bizottság jegyzőjétől.

Belépti-díjak: Páholy-jegy 10 korona. Számozott ülőhely 2 korona. Allóhely 1 korona. Tanuló-jegy 50 fillér. Páholy-jegyek Zádor Lajos ur kereskedésében, egyéb jegyek pedig Tóth Béla ur piacz-utczai gyógyszerárán és az előadás délutánján a díszterem előcsarnokában levő pénztárnál válthatók.

Az előadás tiszta jövedelme a debreczeni egyetem javára fordítatik és Biró Lajos alapítvány címet viselendő. A nemes czélra való tekintetből felülfizetéseket köszönettel fogadunk és azoka: nyilvánosan nyugtazzuk.

Az előadás befejezése után a Bika-szálloda éttermében társasvacsera; étkezés étlap szerint.

A vacsorára a rendezőség már kibocsátotta az aláírási iverket. Ilyen aláírási iver van Zádor Lajos és Tóth Béla urak üzletében, továbbá a Csokonai-kör titkáránál dr. Kardos Albertnél és Harsányi Pál kollegiumi széniornál.

— Thaly Kálmán üdvözlése.

A debreczeni Függetlenségi-kör, legutóbb tartott bálja alkalmával, a mulatságon jelen voltak táviratilag üdvözölték Debreczen város nagynevű országos képviselőjét, a kiváló történet-tudóst s nyilvánították azt a meleg ragaszkodást, a melylyel Thaly Kálmán iránt viseltetni Debreczen független érzelmű polgársága soha meg nem szűnik. A távirati üdvözlésre azután megérkezett Thaly Kálmán távirati válasza, mely a következőleg szól:

Nemzeles

B. Nagy János urnak,
a debreczeni Függetlenségi-kör
elnökének

Debreczen.

Tegnapi táviratukban az oly melegen kifejezett ragaszkodását a mindenkor elvhü, tisztelt polgárságnak hálatelt szívvel, meghatva köszöni meg öreg polgártársuk, régi képviselőjük. *Bárminő csábító kísértésekkel szemben maradjunk mindvégig törhetlen, tiszta függetlenségiiek. Engem elveinktől csak a halál választhat el.*

Melegen viszont üdvözli tisztelt polgártársait régi igaz hívük:

Thaly Kálmán.

— Mentőegyesület Debreczenben.

A nagyobb vidéki városok között a gazdag és 80000 lakossal bíró Debreczennek nincs még mentőegyesülete. Pedig az illetékes körök részéről kellene csak egy kis jóakarát a nemes ügy iránt és kész lenne a mentőegyesület. Szükségességét ennek az egyesületnek nem kell hangoztatnunk. A naponta előforduló esetek igazolják a mentőegyesület szükségességét. De mindezekről eltekintve, a város köteles is mentőegyesületet létesíteni. Két év előtt a belügy-miniszter rendeletben utasította erre a várost, ez ügyben Budapesten ankét is volt, de azóta a mentőegyesületről mit sem hallunk, régi jó szokás szerint a feledés fátyolával borították be ezt a ma már nélkülözhetetlen intézményt. — Még azt sem lehet mondani, azzal sem lehet az ügyet elodázni, hogy nincs rá pénz. Van alap, a mentőegyesületre, néhai Armos Bálint évek előtt hagyományozott erre a célra 12,000 koronát. Az alapítvány a város házipénztárában van letétben és az ma a kamatokkal együtt 13,000 korona. Még arra sem lenne szükség, az sem képezhetne akadályt, hogy nincsenek hozzá való emberek. Derekaszy István dr. tüdőegyleti orvos, ki évek hosszú során át működött a budapesti mentőegyesületnél, a tüdőlokat betanította mindarra, a mit első segélyre bármily sérülésnél tenni kell. A tüdőlokság hiába tudja azonban mindezeket, nem veheti hasznát és a szerzett tapasztalatokat nem érvényesítheti a segélyre szorulóknak érdekében, mert nincs hozzá módja, nincs meg a felszerelése. — A tüdőlokság készségesen vállalkozik a mentők teendőinek elvégzésére. Hogy ez a derék testület e téren is önfeláldozó működést fejthessen ki, szüksége lenne mentőkocsira. Egyelőre elegendő lenne egy mentőkocsinak a beszerzése, a mi nem kerül olyan nagy anyagi áldozatba. A város vezetőségének kezébe kell venni ezt az ügyet és mielőbb létesíteni Debreczenben mentőegyesületet. Ösmerjük kötelességünknek, hogy Debreczen ma már mentőegyesület nélkül nem lehet el. Alap van rá, a pénz elegendő egy mentőkocsinak és az ehhez szükséges felszereléseknek beszerzésére. — De ha nem is lenne elegendő, a tanácsnak meg kell tenni azt, hogy évenként pár száz koronát áldozzon erre az intézményre. Ez a pár száz korona nem ró nagyobb terhet a polgárságra, a pótdót sem emeli. Fontos

érdekek követelik a mentőegyesület létesítését s bizunk benne, hogy a város feje, Kovács József polgármester ez irányban is tanúságot tesz arról, hogy szíven viseli a közönség érdekeit, melyhez szorosán fűződik az is, hogy Debreczenben mielőbb létre jöjjön a mentőegyesület.

— **Feljelentés Hajdusoboszló város ellen.** A debreczeni pénzügyigazgatóságnál feljelentették Szoboszló városát a miatt, hogy az adók és illetékek azért nem folynak be rendesen, mert a végrehajtók nemleges zálogadási jegyzőkönyvet vesznek fel az olyan helyeken is, ahol foglalni lehetne. Nem tudjuk miféle intencziók vezethették a feljelentőt, azt azonban nagyon sajtáságnak tartjuk, hogy a végrehajtókat olyankor jelentse fel valaki, a mikor sem adóért, sem illetékért nem is szabad foglalniok. Ha a multakra, az ex-lex előtti időkre vonatkozik a feljelentés, az esetben lehet a feljelentés alapján vizsgálatot indítani, de a jelen időre nézve mulatságnak, inkább rossz viccznek találjuk a feljelentést.

— **Hátralékos kamatok a betegsegélyző pénztárakban.** Eddig a betegsegélyző pénztárakba befizetendő illetékek után, még ha késtek is egyesek a befizetésekkel, nem kellett késedelmi kamatot fizetni. Most azután a belügyminiszter egy, — úgy a városhoz, mint a vármegegyéhez intézett leiratában elrendeli, hogy m után ezen hátralékok a közdók mintájára szedetnek be, a jövőben ezen hátralékok után késedelmi kamatok számítandók. Szóval a szegény iparosoknak újabb teherről gondoskodott Tisza István ur. Pedig hát ama késedelmi kamatokból folyó jövedelem nélkül is megvolt az ország eddig is. De hát a pénzügyminiszter azon a nézeten van, hogy az adó lehet sok, de elég soha.

— **Az egészségügyi-bizottság ülése.** Az egészségügyi-bizottság e hó 19-én, pénteken délután fél 4 órakor Körner Adolf tanácsnok elnöklésével ülést tart. A gyűlés tárgya a tizedik gyógyszertár felállításának ügye lesz.

— **A Kaba-nádudvari vasut megnyitása.** — A kaba-nádudvari helyiérdekű vasut május hó 1-én nyílik meg. A személy-és áruszállítást motoros kocsik fogják lebonyolítani.

— **Amerikába szökött házasságszedelgő.** Annak idején röviden megírtuk Demeter Erzsike szomorú történetét. — Édes apja a téglási Bleier-féle birtokon volt alkalmazva, a hol mint ispán működött Kun Jenő is. Az ispán és a leány egymásba szerettek s Kun házasságot ígérve a leánynak, annak fivérétől 3000 koronát, a leánytól pedig 1200 koronát esalt ki, azután pedig megszökött. A leány úgy a rendőrségnél, mint ennek révén a királyi ügyészségnél is jelentést tett s a házasságszedelgő kézrekerítése tárgyában meg is indították az eljárást. Keresték mindenfelé, tegnap azután megérkezett a hír a debreczeni

ügyészséghez, hogy Kun Jenő Amerikába szökött.

— **Szabad iskola.** Ma délután 5 órakor dr. Tüdös Kálmán előadást tart az idogrendszer élettanáról a megyeháza tanácstermében. Az előadásra a művelt közönséget tisztelettel meghívja a szabad iskola intéző bizottsága.

— **Az „Uj párt“ a néphez.** Az uj párt megint adott ki valamit. Még egy csomó elvet. Most már a nép számára! A program pontozatainak száma megfogyatkozott és rövidebbek és soványabbak is lettek a pontozatok. A népek így is jó. Most már csak tizennégy a pontok száma a korábbi tizennyolcz helyett. A czim pedig: Mi kell a magyar népeknek? — Valószínűleg nem az, a mit az uj párt ad: pusztá ígérlet, a mik közül a legtöbb beválthatatlan.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Tomcsányi László ügyvédjelölt, debreczeni lakost a tábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Tyukketreczbe zárt Romeó.** Hajdusoboszlón szorult helyzetbe került egy legény a napokban: egy éjszakát a tyukketreczben töltött. A dolog úgy történt, hogy szerelmi viszonyt folytatott s látogatóba ment a házhoz. Az udvaron meglapulva várta, míg minden elcsendesedik. De a gazda kiment az udvarra s a legény félt, hogy észreveszi s hirtelen a tyukketreczbe bujt. A gazda elvégezvén dolgát bemenőben észrevette, hogy a tyukól ajtaja nyitva van s gyanútlanul bezárta. Raggel bocsátotta ki azután szorult helyzetéből Romeót, a leány nagy nevetése között.

— **Pályázat.** A hajdunánási kir. járásbírósnak áthelyezés folytán megüresedett és évi 1000 korona 400 kor. fizetési pótlék, valamint 300 korona lakpénzzel javadalmazott irnoki állásra pályázat hirdetik. Kérvények Szücs Miklós debreczeni kir. törvényes elnökhöz márczius 15-ig adandók be.

— **Magyar név.** Braun Lipót debreczeni illetőségű lakos és kiskorú gyermekei Menyhért és Margit neveiket Bodnár-ra magyarosították.

— **Az ipartestület betegsegélyző pénztára** tegnap tartott igazgatósági ülésén határozta meg, mikor tartja a pénztár közgyűlését. A közgyűlés napja márczius hó 6-án lesz.

— **Vigetély a Svetitsben.** A Svetits-intézet Önképző- és Segítő-Köre tegnap délután megismételte a 15-én tartott előadást egész terjedelmében. Zsufolásig megtölt újra a díszterem és a jelenlévő előkelő közönség kitörő tapssal jutalmazta az egyes szereplőket. Elsősorban említést érdemel a Frizzo és Fregoli parodiája, a hol Barta Berta és Dinert Marcsa urleányok, minden tekintetben kitünő, mondhatni művészi alakításokat nyújtottak. Remek volt a „Babakiállítás“, a „Miniszterkrízis“, a „Pályaudvari élet“ és „Strájk a felsőbb leányiskolában“. Külön is megemlítenők Perozel Ételka, Eckensberger Pelágia és Járosy Margit urleányok sikerült játékokért, továbbá Kursinszky Stefike ügyes előadó képessé-

géért. Egyáltalában az összes szerpink kedvességükkel meghódították a jelenlévőket, kik egy kellemes est emlékével távoztak az intézetből.

— **Áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Hrabovszky Aurél nyiregyházi kir. ügyészségi alügyészt Székesfehérvárra, dr. Mendelényi László löcsei alügyészt pedig Nyiregyházára kölcsönösen áthelyezte.

— **Az allami főreáliskola ifjusági önképző köre,** mely a múlt év folyamán szép ifjusági ünnepel áldozott Rákóczi emlékének, gyűjtést is indított a magakörében a kassai Rákóczi-szobor alapjára. A begyűlt összeget 26 korona 60 fillért, az önképző kör vezető tanára, Kardos Albert elküldötte Kassára, a Rákóczi-szobor bizottságához.

— **Egy eszméletlen állapotban** levő nőt talált az elmúlt éjszaka a debreczeni rendőrség a város végén, az ispotályi lapos egyik félreeső helyén. Talyigán beszállították a rendőrségre, a hol kiderült, hogy holt részeg. Pálinkával tele szivta magát. Szerencse, hogy észrevették, másképen megvette volna az Isten hidege.

— **A baptisták és a rendőrség.** A hajdusoboszlói baptista imádkozó helyeket rendőri megfigyelés alá vették, a cselédtartó gazdák állandó panasza következtében. Éjszakánként ugyanis a cselédek elszökődőnek hazulról, hogy ily helyeken csavargó fiukkal találkozzanak. Megállapította a rendőrség azt is, hogy az ily imádkozó helyeken összegyűlt hívők éjszakánként csapatostul kerekednek fel, bezörgetnek egyes házakba, bejárják az udvarokat s hangos lármájukkal nemcsak zavarják az éjjeli nyugalmat, hanem remületet is keltenek.

— **Tolvaj szökevény.** Tegnap jelentést tettek a debreczeni rendőrségnél, hogy Sólyom Károly pinczérlegény 20 koronát ellopva a gazdájától megszökött. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kézrekerithesse a szökevény csavargót.

— **Lezáratta magát.** Az is ritkán történik meg, hogy valaki jelentkezék a rendőrségnél, azt kérve, hogy zárják le. Hát ma akadt egy ilyen ember, Konsteinkovics Adolf, állás nélküli iparossegéd, a ki megunt a könyöradomány gyűjtéseket s összefázva, éhesen jelentkezett a rendőrségen, hogy zárják le. Ebbeli kérelmét a rendőrség szívesen teljesítette.

— **Kitüntetett gazdasági cselédek.** Egyik előző számunkban jeleztük már, hogy a földmivelésügyi miniszter két debreczeni gazdasági cselédet, kik negyven éve szolgálnak egy helyen, oklevéllel tüntetett ki és mindegyiknek külön-külön 100—100 korona jutalmat adott hűséges szolgálatukért. A két kitüntetett gazdasági cselédnek, Kovács Mihálynak és Juratkó Jánosnak az oklevelet és a jutalmat e hó 21-én vasárnap, délelőtt 11 órakor adja át Kovács József polgármester a városháza nagytermében.

— **Mének beosztása.** A hortobágyi intéző-bizottság e hó 21-én délután 2 órakor Király Gyula elnöklésével a városgazdai hivatalban ülést tart. Az intéző bizottság a menék beosztása felett fog határozni.

— **Csődmegszüntetés.** A nyiregyházi kir. törvényesék a Katz József elleni csődöt vagyonhiány miatt megszüntette.

— Kossuth Lajos emlékezete.

Az országos Kossuth gyásznap rendezőbizottsága lelkes felhívást intézett az ország főiskoláinak hallgatóihoz. Arra szólítja fel az ifjúságot, hogy rendezzen gyűjtést egy Kossuth-serleg beszerzésére. Ez a serleg vándorserleg lesz, melylyel minden év márczius 20-án, Kossuth Lajos halála évfordulóján más-más egyetem vagy akadémia ifjúsága tesz fogadalmat a Kossuth Lajos emlékének megőrzésére. Minden tizedik évben a serleg visszakerül Budapestre. Végül felszólítják az ifjúságot, hogy az idei gyásznapon is minél nagyobb számban vegyen részt.

— Öngyilkos cselédleány.

Kereki Róza, 22 éves hajduszoboszlói cselédleány marólugot ivott és 5 napi szenvedés után meg is halt. Szüleinek levelet írt, melyben jóságukat megköszönte. Vágó István kocsis legény előtt pedig úgy nyilatkozott, hogy azért szánta el magát a halálra, mert az anyja megnockolta.

— Földosztás Kabán.

A vallásalapítványi felügyelőség, néhány ezer hold szántóföldet fog kiadni Kabán haszonbérbe, előnyös feltételek mellett a kisebb birtokosoknak.

— Eljegyzés.

Mérey Sándor hajduböszörményi takarpanztári tisztviselő szombaton eljegyezte el ugyanott Czeglédy Ilonát, ev. ref. tanítónőt.

— A ki kertjét szereti,

szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magzükségletét. Mathfer Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A özég idején árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virágujdonosságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— A szerelmes főherceg.

Minden jel arra mutatott a közelmúlt napokban, hogy Ferdinánd Károly főherceg és Czuber Berta szerelmi regénye véget ért. A félhivatalos czáfolatok olyan határozottak voltak, hogy e tekintetben nem igen hagytak hátra kételyt. Mindamellott egy bécsi lap a szerelmi afférról ujabbban azt írja, hogy a főherceg nem mondott le véglegesen Czuber Bertáról. Ellenkezőleg: szilárdan megmaradt szándéka mellett, hogy nőül veszi a polgári származású leányt. Ferdinánd Károly főherceg ugyanis — e hír szerint — rövid idővel elutazása előtt arra kérte a királyt, hogy adja beleegyezését a házasságba. A király nem adott merev elutasító választ. Csak annyit mondott, hogy év lefolyása után ismételje — ha szándéka mellett megmarad — ezt a kérést. Ennyi megfontolási időt adott a főhercegnek. Ha szerelme csak muló föllobbanás volt, akkor egy esztendő alatt teljesen elfeledheti a szerelmet; ha komoly érzelem, akkor egy esztendő múlva is az lesz még. A főherceg tehát azért indult utnak, hogy feledjen, ha ugyan akar és tud feledni.

— Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy haz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratalnál levő kirakatokban.

A bileki zendülés áldozatai.

— február 17.

A székesfejérvári gyalogsági laktanya tágas udvarára tegnap lerendelték a 69-ik gyalogezrednek ott állomásozó 3 zászlóaljja összes legénységét s felolvasták előttük azt a szigorú ítéletet, melyet a Trebinjében összeült haditörvényszék hozott a bileki katonai zendülés ügyében. Az ezred napi parancsa a következő:

Ítélet: A cs. és kir. haditörvényszéktől Trebinje. Elítélve lettek:

Pánczél Lajos őrvezető, 2 század. Zendülésért és a katonai fegyelem súlyos megsértéséért lefokozásra, három évi nehéz börtönre ítéltetett. Szigoritva: havonta kétszeri böjtöl, böjtnapokon kemény fekhely. Minden évben a második, hatodik és kilencedik hónapban magánzárka.

Molnár Károly közlegény, 4. század. Felségsértésért és a császári ház megsértéséért és zendülésért három évi nehéz börtönre ítéltetett. Szigoritva: havonta háromszori böjtöl, böjt napokon kemény fekhely. Minden évben az első, ötödik és nyolcadik hónapban magánzárka.

Kuczka Mihály címzetes őrvezető 4. század. Felségsértésért, a császári ház megsértéséért, zendülésért, biztonsági szolgálat megszegéséért és szolgálaton kívül részegségért lefokozásra és 3 évi nehéz börtönre ítéltetett. Szigoritva, mint Molnár Károly büntetése.

Pötördi János közlegény 2. század. Zendülésért egy évi nehéz börtönre ítéltetett. Szigoritva böjttel, kemény fekhelyvel és magánzárkával.

Póór Ferenc közlegény 2. század. Zendülésért tíz hónapi nehéz börtön. Szigoritva böjttel, kemény fekhelyvel és magánzárkával.

Kállner Viktor címzetes őrvezető 2. század. Zendülésért 10 hónapi nehéz börtön. Szigoritva böjttel, kemény fekhelyvel és magánzárkával.

Kiss Imre közlegény 2. század. Zendülésért kilenc hónapi nehéz börtön. Szigoritva böjttel, kemény fekhelyvel és magánzárkával.

Klotzbücher Frigyes címzetes őrvezető 2. század. Zendülésért nyolc hónapi nehéz börtön. Szigoritva böjttel, kemény fekhelyvel és magánzárkával.

Székely István közlegény 2. század. Zendülésért három hónapi szigorított helyőrségi fogház.

Virányi Ferenc, Kovács Lajos, Kuti István, Tunyogi János, Horváth Mátyás közlegények 2. század. Zendülésért egyenként két-két hónapi szigorított helyőrségi fogházra ítéltettek.

Az elítéltek közül Kuczka Mihály, Póór Ferenc és Kiss Imre székesfejérvári fiúk, a többiek fejérmegyesiek. Tudósítónk felkereste az egyik súlyosan elítéltnék, Kuczka Mihálynak szüleit, a hova elég hamar befurakodott a lesújtó hír. Szegény édes anyja sirva panaszkodott, hogy nem hiszi, hogy fia királysértést követett volna el. Kuczka Mihályt, a ki címfestő, mindenki szorgalmas, békés természetű fiatal embernek ismerte, a kinek e mellett szép tehetsége is van a festészetben. Sok szép munkát végzett már. A bileki kápolnát is ő festette ki pompásan, a miért az ezredtől külön díszeteket kapott.

A trebinjei fogságban sanyalódó szerencsétlen fiatal ember január 26-iki kelettel levelet írt Székesfejérvárra bátyjának, a melyben erősen hangoztatja ártatlanságát. A szegény asszony reménykedik, hogy meg fogják változtatni a súlyos ítéletet, mely nem egyedül az ő szerető szívét, hanem sok, nagyon sok anyaszívet tett boldogtalanná.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök Budapesten.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, február 17. Tisza István miniszterelnök ma délelőtti Bécsből Budapestre érkezett.

Orosz-japán háború.

Az orosz-japán háborúról a következő táviratokat vesszük:

Semlegességi nyilatkozatok.

Bécsből jelentik: a Wiener Zeitung írja, hogy a külügyminiszterhez ma érkezett az orosz és japán kormányok jelentése, mely szerint a két állam háborút folytat egymással. Az Osztrák magyar monarchia ennek következtében semlegességbe lépett. (A magyar kormány erre vonatkozó semlegesítő nyilatkozata a hivatalos Budapesti Közlöny mai számában van közzétve. Szerk.)

Szentpétervár, február 17. Ma érkezett meg az orosz kormányhoz Dánia semlegességi nyilatkozata.

Elfogott német gőzös.

Berlinből jelentik félhivatalos forrásból: Itt még nem kaptak hivatalos értesítést arról, hogy a japánok elfogták volna a Yokohama német hajót, mely állítólag robbanó szerekkel szállított.

Kétségtelen, hogy a hadviselő feleknek s így a japánoknak is joguk feltartóztatni, átkutatni s esetleg letartóztatni minden gyanús hajót. Tengeri háború alkalmával a kereskedelemnek számolnia kell az e féle korlátozásokkal.

Hivatalos orosz czáfolatok.

Pétervár, február 17. A laptalaanak jelentik ki azokat a híreket, melyek szerint a Balti és Keleti tengeri orosz flottákat elvonnák és a japáni vizekre küldenék, hogy résztvegyenek a háborúban.

Port-Arturban nem állott be változás. A laptalan az a hír, mintha Yungamponál japán csapatok szálltak volna partra.

Elveszett orosz hajók.

Londonból jelentik, hogy Japán északnyugati partjain kutatják az orosz hadihajókat.

A Daily Telegraph-nak jelentik, hogy tegnap Sanghainál azt a hirt veszik, miszerint a Russia és Gromabej orosz hajók torpedó támadás következtében tényleg elsüllyedtek.

A háború tapasztalatai.

Bécs febr. 17. A Fremdenblat szerint az orosz-japán háború megfigyelésére a hadügyminiszterium Bacsányi vezérkari alvezetést küldte ki. (Hír szerint Bacsányi egy időben Debreczenben is szolgált.)

Öngyilkos kereskedelmi utazó.

Budapest, febr. 17. Budapesten ma hajnalban a Vámháztéri uton egy Klein Ede nevű kereskedelmi utazó revolverrel föbe lötte magát. Klein tegnap érkezett Budapestre. Mikor a mentők megérkeztek még élt. Beszállították a Rókus kórházba. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

SZINHAZ.

Műsor:

Szerda: Drótostót. (A. bérlet.)

Csütörtök: Szombatosok. (B. bérlet.)

Péntek: Egyenlőség. (C. bérlet.)

Szombat: Egyenlőség. (A. bérlet.)

Vasárnap délután: Pesti nők; este: Egyenlőség. (B. bérlet.)

Tavas. Tegnap este ez a bájos zenéjű operett került színre s az esti pénztárnyitáskor már egyetlen jegyet sem lehetett kapni. A zsufolásig megtelt nézőtér zajosan tapsolt az összes szereplőknek, különösen Fernő Rozsinak.

Egyenlőség. Pénteken este lesz a bemutatató előadása Barrie ily című színművének, a mely olyan kiállítás mellett fog színi kerülni, a melyben rég volt része a debreczeni közönségnek. — A színpadon napok óta dolgoznak a darab diszletrendezésén. A darabhoz Gyöngyössy K. Viktor új diszleteket festett a fővárosi Nemzeti színház diszletei után, az igazgatóság pedig közel 1000 korona áru forró égőv alatti, esa óráig hű növényutánszatokat, egy egész színpadot betérítő fűszőnyegyet, pálmafákat, eserjéket stb. hozatott. De kitűnőnek ígérkezik az előadás is. Klenovits György játssza a darab vezető szerepét, míg Hahnel Aranka és Menszáros Margit a legjobb női szerepeken osztozkodnak. A többi szerepeket Faragó Ödön, Csige Ilonka, Krémerné Lili, Ebergényiné Amália, Iványi Antal, Pataki Béla, Krasznay Ernő és Szabó Gyulus játsszák. Az „Egyenlőség” előadására az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.

A szemérem.

Egy gondolkodó és elmés magyar zsurnaliszta tollából a „Pesti Hírlap” február 13-iki számában nem mindennapi tárcaköltemény jelent meg. Az írója: Szász Zoltán, egyike a sajtóirodalom eredeti tehetei és igen tanult művelőinek. A tárczát érdekesnek mondhatjuk a szó nem közönséges értelmében. Fejtegeti pedig azt a kérdést, vajjon a tulságig fokozott női szemérem milyen hatással van a közérkölesi ségre. A közelmúltban ugyanis egy fiatal leány, a kit hevesen „kisérgetett” az aszfalton a róla elnevezett „betyár”, belebetegedett az üldözésbe és rövidesen meghalt. Egy másik leány pedig hasonló megtisztoltetés következtében „ideglázba” esett.

Habár Szász Zoltán kissé megcsipkedi a hírovtat előtti napi bölcseletket (ueki előkelőbb hely jutott a hasábokou), mi is érintjük a kérdést. A „Pesti Hírlap” tárczairójának sajnósan erotikus irányát nem követhetjük s olyasféle kitélt, mint a melyen a Szász Zoltáné, hogy: „a női nevelőintézetek a férfikéjvágy szállító vállalatai” — (szó szerint nem így, de az értelme ugyanez) mindenképpen kerülni fogunk. Elsőbbed is arra a hangra kell rámutatnunk, a melyen a kényesebb dolgokat mostanság kezelni szokás.

A disztigvált izlés és az intellektuális érzék mindenkor azon törekedett, hogy a

két nem közt létező ösztön- és hangulati különbségeket lehetőleg a főczél: az erkölcsi érdek szolgálatában érzékeltesse, fejtegesse, taglalja. Szász Zoltán tagadhatatlanul elmeéllel és kiváló tudatossággal, de a lehető legkiméletlenebb módon, fölőtte érzékiesen, itt-ott visszariasztó nyereséggel tárgyalja a női szemérem kérdését.

Oly szabadosság ez, a melyet csak a Zolák engedhetnek meg maguknak, azok is csak akkor, ha a legtiszteletreméltóbb purifikálás, erkölcsi tisztogatás a végező czéljuk. Egy tárczaccikkely keretében, a garmond-betűk meghatározott számú sorakoztatásával és főleg olyan nyomtatványban, a mely mindenféle koru és erkölcsi fölfogásu ember kezébe kerül, ennyire sans géne mégis csak aggódalmas a nemi életbe vágó legexponáltabb dologról beszélni.

Az érzékesség csak maradjon a maga helyén, a gondosan elfüggönyözött szobákban és ne ordítson a nyilvánosság után. Az emberek ugyanis kíváncsiak maradnak, ha mindent a szemük elé tárnak is. Lejebb hát azzal a jótékony függőnyvel! Beszélhetünk mi értelmesen és magyarul a nélkül, hogy kéjvágy, nemi gerjedelem stb. szavak használatához kellene folyamodnunk.

Alapjában véve sok igazságot mond Szász Zoltán cikke. A női nevelésnek mindenestre nagy hibája, hogy a leányokat elzárja a való életől, hogy okkal, ok nélkül titkolozik, hogy nyitott ajtókat hagy, a melyeken azután kényelmesen besétálhat az orvul leselkedő Rossz. Budapest leányait ne tessék belesorolni ebbe a kategóriába. Ott az édes „flirt” már kora fiatalságában lehervasztja a leányarcokról az ártatlanság hamvas pirját. Sőt a nagyobb vidéki városok bizonyos társadalmi rétegeiben is hasonló jelenségekre bukkanhatunk. Ime, ez a női nevelés másik fajtája.

Már most hogyan kell ezeket a szegény leányokat az életre, az asszonyi szerepre, az anyai hivatásra nevelni?

Szász Zoltán azt tartja, hogy a szemérem, mint a női természet alapmotívuma, önmagától szabályozza a leánylelket minden ösztönszerű szenvedelmével együtt. Szerinte fölőleges tehát még külön is a szemérem tizparancsát a kis leányok fejébe verni. Igaz, helyes! Minek mondani a leánynak: „Süsd le a szemedet! Ha komisszást mondának, tégy úgy, mintha nem is hallanád! Ha valaki szemetelenkedik, ne értsd meg!” — mikor az a finom instrumentum: a női lélek úgy is megszajja az egyedül lehetséges cselekvési módot.

És ezzel szemben hogyan képzei el a Szász Zoltánok pártia a leánykérdés megoldását? A sorokból így állítjuk össze a receptét: „Fölvilágosító könyvek olvasása, vigszínházi bohózatok végignézése, ártatlan udvaroltatás (mégis némi pikás mellékizzel), a sűrű fátyol eldobása, egy dózis kaczeráság és milderesetre egy evőkanányi férfiaság, aféle snájdigság”.

Azt hisszük, alig akad gyermekére vigyázó anya, a ki ilyennek szeretné látni serdülő leányát. Most már nincs más hátra, mint kijelölni az aurea mediocritas-t.

Félre a tettetett szeméremmel! Ezt a jelszót szívesen fogadjuk. Ha a szeméremnek nem a női lélek a forrása, hanem az ollendorfi módszerrel betanított házi

lecze, akkor utálatossá válik, egyszerűen azért, mivelhogy hamis. Az igazi műveltség elveti, sőt üldözi a lelki hamisítást. De a lélek talajából fakadó szemérem előtt, az őszinte, az igaz, a nemis, a tiszta leányszemérem előtt — uram, psziho- és patologus urak! — le a kullal! A ki hozzányul ehhez a bájos törékeny virághoz, bár az érzékeny szirmok félenken összehuzódnak, Spárta legszigorubb törvényének alkalmazására méltán érdemes.

„Tudja meg a leány, hogy mire van teremve!” — Felelet: tessék ezt rábizni a gondos mamákra (a kiken ezer nevelési metódus nem tesz tul), no és a férjekre.

A legelemibb erkölcsi szabályokba ütközik, hogy fiatal leányokkal végignézzük a mulatóvá aljasodott némely színházi vállalat ocsmány üzleti fogásait. Ettől még a direktte flirtelőknak kiképzett leányok is távoltarthatók a nélkül, hogy a gyakorlati eredmény bármilyen csorbát szenvedne. A mi pedig az olvasmányokat illeti, — Istenem! de sok gyönyörű szép regény, költői munka akad erre a czélra.

Álszemérmert megvető, természeténél fogva szemérmes, az élet nemesebb tartalmával ismerős, érzékességet csak őszinte vonzalomban tűrő, lenye kedvtelésektől, számító hiuskodástól ösztönszerűleg tartózkodó leány: valóban ez a maga nemének megbecsülője és a művelt férfilelkek legtisztább gyönyöre.

Dzsin.

A szerelmi dráma vége.

(Saját tudósítónktól.)

— február 17.

Nyilas József és Barcza Mariska drámája nyert a halál közbejöttével szomorú befejezést. Mint pár nap előtt megirtuk, a 18 éves fiu és 18 éves leány szublimátoldatot ittak Aradon a Nádor-szálló egyik szobájában. Nagyon súlyos állapotban viték őket a kórházba, úgy, hogy biztosnak látszott haláluk. Másnapra azután jobban lettek, fokozottan javult az állapotuk s úgy látszott, rövidesen elbágyhatják a kórházat. Senki sem hitte volna még szombaton, hogy vasárnapra meghalnak.

Az utolsó nap annyira jól voltak már hogy fölöltözökdtek, s a leány elment a fiu szobájába látogatába. Vasárnap azután hirtelen rosszul lettek s elérkezett a végük. Reggel 8 órakor halt meg a fiu, s fél tíz órakor a leány. Nehány órával élte tul egyik a másikat. Igazán megható befejezése ez a fiatal pár szomorú szerelmi históriájának.

Tegnap délután volt a temetésük a kórházból. — Óriási néptömeg gyülekezett össze, úgy, hogy a kórház udvara szűk volt a közönség számára, s a Varjassy József-utczát nagy darabon megtöltötte. Az egymás mellé állított koporsók felett két lelkes végezte a gyászszertartást. A leány koporsójánál Csécsi Imre ev. ref. lelkes mondott megindító gyászbeszédet, a fiut római kath. pap bucsuztatta el.

Azután megindult a menet. Előbb a fiu koporsóját vitte a gyászkocsi, majd

következett a leányé. A közönség nagy része egészen a temetőbe kísérté az öngyilkosokat. A temetőben egymás mellé ástott sírokba helyezték őket, amint ezt a szerelmesek kívánták. Két nappal előbb azt hitték, hogy az élet virul számukra, s ma mégis csak oda kerültek egymás mellé a sírgödörökbe.

Mit árusíthat a vegyeskereskedő.

— február 17.

Rége óta a vidék nagy részében még ma is a közvetítő kereskedelem túlnyomóan az u. n. vegyeskereskedők és szatócsok kezében van, a kik Jostorayéltól, Suviksztól kezdve egészen a cukorig és kesz ruháig minden elképzelhető és elképzelhetetlen árucikket szolgáltatnak ki vevőközönségüknek.

Ezen a hagyományos állapot, melynek kereskedőre és fogyasztóra nézve egyaránt meg vannak úgy az előnyei, mint a hátrányai, egy idő óta az iparhatóságok határozatai egyre-másra rést ütnek s mind szélesebb és szűkebb körre szorítják a vegyeskereskedéseket és szatócsboltok üzleti forgalmát.

A kereskedelmi miniszter most végre elhatározta, hogy rendeletileg egész terjedelmében szabályozza a vegyeskereskedők és szatócsok üzletkört s ehhez a kereskedelmi kamarák véleményét kérte ki. Nos hát, nem irigyeljük a miniszter helyzetét, a mielőtt majd a vélemények alapján döntenie kell arról, szabad-e a vegyeskereskedőknek és szatócsoknak cserepedényeket, férföltönyöket, vasat és vasárkat stb. árusítani, vagy sem. Mert — mint a Magyar Kereskedők Lapja írja — „gust capita, tot sensus“: a hányan vannak kamaráink, annyiféle tanácsosai szolgálnak a kereskedelmi miniszternek.

Az egyik változatlanul fenn akarja tartani az eddigi állapotot; a másikkak az a véleménye, hogy a mely vegyeskereskedő az említett árukkal is foglalkozni kíván, azt csak külön iparigazolvány mellett tehesse; van olyan kamara is, a mely a külön iparigazolvány váltásának kényszerét csak arra az esetre akarja megállapítani, ha a vegyeskereskedő a vegyeskereskedés bejelentésekor kifejezetten be nem jelenti azt a szándékát, hogy az említett cikkekkel is akarja üzletében tartani; végül akadt egy kamara, a mely valósággal osztályokba akarta sorolni az országnak összes városait és községeit a szerint, a mint lakik e bennük az említett árucikkekkel foglalkozó speciális kereskedő vagy iparos, vagy sem és ha igen, kettőnél több-e, avagy kevesebb s természetesen a szerint más és más intézkedéseket javasolt.

Kíváncsiak lehetünk, hogy a kereskedelmi miniszter e sokféle vélemény közül melyekhez fog csatlakozni. Annyi bizonyos, hogy ha a miniszter a fogyasztóközönséget is megszavaztatná: sokkal világosabb és egyöntetűbb képet nyerne arról, hogy mit szükséges a vegyeskereskedőknek és szatócsnak árusítani és mit nem.

REGÉNYCSARNOK.

A titok.

Fordította: **Krasznainé F. Mari.**

(4)

Csak majd sokkal később az egyház is hajlandó elismerni, hogy a világ egyéb is, mint egy apáca kolostor. XIV. Lajos

uralkodása alatt az enyhe Fenelon könyvet irt erről a tárgyról, egy érsek, egy egyházfőjedelem. Iratának címe: „Leánynevelésről“ és mindjárt azzal kezd: Semmit sem hanyagolnak el annyira, mint a leányok nevelését.

Szent Hieronymus hiába prédikált és hiába volt az egyház több mint másfél ezredig a nagy, hatalmas egyedüli nevelő. Saját kebeléből származott a férfi, a mely e tekintetben tehetetlenséggel kellett hogy vádolja: a perditá gondolat legnemesebb eszköze a model, a melyben jelen és jövő alakultak, el volt általa ha nyagolva, otromba papi szellem által lenézve! Ezt győzi le Fenelon, ha nem is mondja ki határozottan.

A titok előtt nem megy el álszentkedve, mintha az nem is léteznék. „Mindem, a mi szerelmi érzést ébreszt“, nagyon fontosnak látszik előtte, „de minél jobban enyhítik és beburkolják, annál veszedelmesebb.“

De mind a mellett nem radikális, a tudós leány még nem nevelési eszménye. Hüvelyk és mutatoujjával óvatosan lebentti meg a fátyolt és legjobban szereti mindjárt le is bocsátani, ha a zsenge fiataltság nagyon is tolakodóan kíváncsiskodik.

Igy kontárkodott bele az öreg katona pedadagógus mesterségébe. Mand asszony úgy vélekedett, hogy eltévesztette hivatását: egy leánynevelő intézet igazgatónöje veszett el benne. De az óraagyot nem befolyásolták az ilyen gunyolódások, ragaszkodott témájához, mindig újból vizsgatért reá látogatásai alkalmával.

Feltűnő volt neki, hogy éppen a francziák foglalkoztak vele olyan buzgalommal sokkal előbb, sokkal gyakrabban, sokkal alaposabban, mint a németek.

Társadalmi élete ugyanis sokkal előbb, sokkal nagyszerűbben fejlődött ki: a szalon világhölgyekkel akart kérkedni, ezen legompásabb, de legköltségesebb házi kellemnek sohasem volt szabad hiányozni és így gondoskodni kellett a sarjadékról.

A nők maguk hozzáfogtak és irtak nevelési könyveket. Leánynevelés előkelő családi sport lett. Különösen a nevelési kérdés egész irodalmi mozgalmat idézett elő, mely idővel Rousseau híres könyvében „Emile“ ben jutott kifejezésre.

A leányt illetőleg általában a régi szabályhoz ragaszkodtak: ezen Nyenyul-hozzám virágocská legjobban, ha nem is nyul semmihez, legkevésbé a természetet és igazságot.

Azért valóságos vas mellfűzőbe szoritották és teletömték illemszabályokkal, óvták a fiatal emberektől, még az idősebbektől is minden férfitől, még a szolgáktól is. „Ne maradj soha egyedül egy férfival!“ így irt Liencourt asszony. „Ne aludj soha egyedül szobádban, inkább két asszonyt hagyj benne hálni, mint egyet!“ Itt is látszik milyen társadalmi körök számára irtak ezek az asszonyok kizárólagosan. Nyilván csak a felsőbb köröknek.

Az erényesség, a mint itt ajánlva van számtalan cselérendelkezésre, hogy következtetni, az erény maga mint drága áru tűnik fel. Nem lehet mindig a kincset őrizni, mi lesz azután?

„Legalább az erény látszatát kell akkor óvni“. tanit egy másik ezen nevelőnők közül, Puijsienz asszony. „Ha egy asszony megszűnik tisztességes lenni, legyen magának fáradtságot legalább, hogy annak látszassék.“

Ha már tart szeretőt, legyen az tisztességes, szellemes fé fi: „Édes kiaszszony, ha egyszer mást akar szeretni, mint a férjét, legyen rá gondja, hogy ne kelljen pirulnia választása miatt!“ A titok tulajdonképpen nincs fellebbentve, de feltételezve, mintha már fellebbent volna és a hölgy egészen lelkiismeretesen osztja tanácsait, azt hiszi, egészséges morált hirdet. Eddig vitte volna tehát szent Hieronymus az ő sanyargó tanaival, a képmutatás fátyoltánczáig...

A régiebb időkben akadt egyetlen egy és az órnagy el volt ragadtatva mikor felfedezte, egyetlen egy, ki nem pislant sem jobbra, sem balra, hanem ke-reken kijelenti, hogy nem létezik titok, nem szabad léteznie. Neve van a világtörténelemben, Maintenon asszonynak hívják. Leányokat nevelni, inkább nevelni, mint műveltséggel teletötni nagy szenvedélye volt. Természetesen ő is leginkább rangjabeli leányokkal törődött. Saint-Cyrban ápolták a szép üvegházi növényt, a nemes kisasszonyt.

(Folyt. köv.)

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Február 17.

Készáru : 20—25 olesőbb.

Buza áprilisra	872—873
„ októberre	842—843
Rozs áprilisra	700—701
Zab	580—581
Tengeri májusra	547—548

Uj üzlet a főtéren!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy a főtéren a Bika-szállodával szemben, a régebben volt Leidenfrost-féle üzletet teljesen kiürítve bérbe vettem s ott a mai kor igényeinek megfelelő, teljesen új fűszer és csemegeáru üzletet rendeztem be; ahol is cukor, finom faj kávék, rumok, valódi orosz teák, déli gyümölcsök, chocolate-bonbon és salon cukorkák. Cognac, finom likörök, sajtok, halak és ásványvizekből dusan felszerelt raktárt tartok, legjutányosabb árak és pontos kiszolgálás mellett.

teljes tisztelettel

Fritsch Károly,

Főtér a Bika-szállodával szemben.

SZINLAP.

Ma, szerdán, február hó 17-én, bérlet
115-ik szám „A”

A drótostót.

Nagy operette 3 felvonásban, előjátékkal.

Holnap, esütörtökön, február 18-án bérlet
116-ik szám „B”

A szombatosok.

Történeti színmű 3 felvonásban.

**BRAZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
60 KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további
szög 4 fillér, vastagabb betűkkel n. o. n. t.
t. szög 4 kr. 8 fillér

KERESKEDŐSEGÉDEK főleg rőfös szakmá-
ból jó beszélőképességgel fix és jutalékra
kerestetnek jövedelmező foglalkozáshoz.
Ajánlatok „Jövedelem” című kiadóra kü-
lendők.

BOCSKAI-KERTI Darvas-féle fajtisza Ezerjő
bor kapható literenként 30 kr-ért, Kertész
Sándor fűszer-, csemege- és déligyümölcs-
kereskedésében, Kossuth-utca 17. sz.

+ Elhizást +

Meggátol a Thiele-féle soványító-tea, a mely
semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz és
a mindennapi munka végzését nem akadályozza.
Csomag 175 fillér, 4 csomag bérmentve
(utánvét mellett.)

LUDWIG THIELE, Drogist. Mannheim.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt
a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Cey-
lonból. Valódi csak eredeti csomagban. Rak-
tárok a felragaszok láthatók.

Indra Tea Import Company Triest.

Főraktár Debreczenben:

Kontsek Gézána

Van szerecsénk a t. közönség tudomására hozni, miszerint
helyben **Piacz-utcán, a nagytőzsde mellett**
fiók üzletet nyitottunk.

Fiók üzletünkben igen olcsóan beszerezhetők: kalapok, cipők, ingek,
nyakkendők, gallerek, kezelek, esőernyők, sésabotok, zsebkönyvek, ollók,
pénz-, szivar-, cigaretta és dohánytárcák, fog-, haj-, ruha- és ba-
nyuzószerek, szappanok, illatszerek, gyermekjátékok, gyermekkoszik,
utazócikkek, ajándéktárgyak stb. számos itt fel nem sorolt áru. Rend-
kívül nagy választék férfi és fiu kalapokban.

Miklós és Markbreit bazar.

FŐÜZLET ————— FÍÓKÜZLET —————
Frohnér szálloda mellett. Nagytőzsde mellett.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECZENBEN, FŐTÉR 31-IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely
teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát
nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s
hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja s fehériti. Kiváló
eredményrel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szepplő
s egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona.
A kréméhez használt **Harmat-arczpor**, mely az arcnak
nálandó poudert, a. u. m. : fehér, rózsás s eréme
szinben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága
által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és
igen jól fed. Próbadoz ára 50 fillér. **A Mollitergin** a legkiváló
különösen kéz-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű
lágyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az
arcz- s kéz- bört. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem pisz-
kitja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy
széllikíujta kezeket vagy arczbört a legrövidebb idő alatt
üdvévé, finomná tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kéz- bört
fehérré, puhává változtat. Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Mihalovits J. Gyógyszertára a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr
megkorpásodását, a hajvégek meg-
törését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása
biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, nem piszkítja a fe-
héreműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg
hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Növényi hajkenőcs.
Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a ke-
nőcsnek barátaik, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan-
olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz.
Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!
Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Iztelen csukamájolaj
teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz
s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle
China-bor.
China vas-bor.
Condurangó-bor.
Pepsin-bor.

Egy üveg ára
1 korona 60 fillér.

Szemorodni borból kiváló gondtal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek
minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.